

Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje Výroční zpráva za rok 2017

Výroční zpráva projektu Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje navazuje na vypracovanou Metodiku poradenství při exportu výsledků výzkumu zpracovanou v rámci projektu reg. č. CZ.1.04/4.1.00/D4.00003 “Zefektivnění činnosti TA ČR” financovaného z Evropského sociálního fondu EU a výroční zprávu projektu za rok 2015.

Výroční zpráva bude zpracována každoročně vždy na začátku kalendářního roku. Účelem výroční zprávy je shrnout průběh projektu Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje za uplynulý rok, jak u výzkumných projektů, tak případně upozornit na příležitosti pro zlepšení samotné metodiky.

Cílem projektu Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje je cílenou poradenskou podporou pomoci vybraným řešitelským projektům komercionalizovat státem podpořený výzkum. Za tímto účelem se spojily organizace státní správy i komerčního sektoru a každoročně vybírají projekty, kterým je toto cílené poradenství poskytováno. Více podrobností o projektu je uvedeno v Metodice.

Zpracovali:

Ing. David Havlíček, Ph.D.

Mgr. Martina Kepková

MVDr. Milena Vicenová

Rok 2017

V roce 2017 probíhalo „třetí kolo“ realizace projektu, které navázalo na pilotní testování z roku 2015 (v rámci aktivity Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje v rámci interního projektu TA ČR “Zefektivnění TA ČR”). Také v rámci tohoto kola se v projektu podíleli zejména zástupci TA ČR a EGAP. Nadále ale fungovala také pracovní skupina složená z dalších zástupců státní správy i komerčního sektoru (zaměstnavatelské a podnikatelské svazy). Navíc byl iniciován vznik nové platformy „Týmu Česko“.

Pracovní skupina vybírala výzkumné projekty a pomáhala s vyhledáváním vzájemných kontaktů v ČR i v zahraničí. Její složení a obsazení bylo ke konci loňského roku následující:

Složení Pracovní skupiny pro podporu exportu výsledků VaV (konec roku 2017)¹

JMÉNO	INSTITUCE
Ing. David Havlíček, Ph.D.	EGAP
Ing. Michal Pravda	EGAP
Ing. Petr Očko, Ph.D.	TA ČR
MVDr. Milena Vicenová	TA ČR
Mgr. Martina Kepková	TA ČR
PhDr. Martin Šperl	MPO
Mgr. Ing. Josef Mudra	MPO
Ing. Tomáš Píša	MZV
Ing. Martin Hlavnička	CzechTrade
Doc. Ing. Jiří Krechl, CSc.	CzechInvest
Ing. Pavel Vokáč, CSc., MBA	AMSP
Mgr. Pavel Fára	SP ČR
Radek Špicar, M. Phil.	SP ČR
Mgr. Matěj Urban M. Sc	ICC
Bc. Miroslav Veselka	HK ČR
doc. PhDr. Petr Teplý, Ph.D.	VŠE
Ing. Petr Křižan	ČEB
Václav Marek ml.	Česká hlava
Mgr. Barbora Latečková	ČRA

V roce 2017 byla ke spolupráci nově přizvána Česká rozvojová agentura.

Zaměstnanci TA ČR pomocí interní databáze IS Patriot a Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (IS VaV) vybrali na přelomu roku 2016/2017 projekty s

¹ Pracovní skupina se sešla v roce 2017 ve dnech 7. března, 10. května, 26. července a 25. října (některá jednání byla ve zúženém formátu).

potenciálem uplatnění jejich výrobků v zahraničí do pěti let. Tyto projekty následně hodnotila také pracovní skupina za použití těchto tří kritérií: Projekty musely:

- 1) být podpořeny státem,
- 2) být úspěšně ukončeny,
- 3) mít komerční potenciál pro úspěch na zahraničním trhu.

Oproti předchozím dvěma kolům navíc byla vydefinována (na základě výběru pracovní skupiny) odvětvová kritéria. Projekty měly spadat do jednoho z vybraných odvětví: **nanotechnologie, strojírenství**.

Pracovní skupina hodnotila projekty body v rozmezí 1 - 5 (1 = nejlepší, 5 = nejhorší) a vytvořením průměru těchto čísel bylo do pilotního ověřování bylo vybráno celkem šest výzkumných projektů (viz níže, včetně aktuálního stavu jednání).

Seznam vybraných projektů a jejich aktuální stav (ke konci roku 2017)

Řešitelé	Název projektu	Aktuální stav
Česká zemědělská univerzita v Praze/ f. Farnet a.s.	Vysokobórová ořezávací ocel pro součásti a nástroje	Proběhla společná schůzka, následné jednání se spol. Farnet, společnost nemá problém s financováním, prioritou nyní zaměřena na zvýšení kapacity produkce
České vysoké učení technické v Praze	Zařízení pro sledování a měření životních funkcí člověka	Po prezentaci na MSV v Brně vzbudil tento projekt velký zájem, proběhlo několik následných schůzek, o dalším stavu budeme informováni, stejně tak o pokroku v projektu, který vyvinul slepecké hole s naváděním
SYNPO, akciová společnost	Samočisticí nátěrový systém nebo samočisticí impregnační a/nebo zátěrový systém na přírodní nebo syntetické materiály a způsob jeho přípravy	Pro spolupráci vybrány vhodnější výsledky projektů Hybridní nanokompozity (Klíčové aplikace: Vodivé podlahy na bázi epoxidů, epoxidové sloučeniny, kompozity vyztužené uhlíkovými vlákny...), prezentováno na MSV v Brně, oslovení novými

		kontakty, budeme informováni
České vysoké učení technické v Praze / Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská	Soustava pro měření zbytkových napětí v polykrystalických materiálech metodou rentgenové difrakce	Prezentováno na MSV v Brně (část laserového svařování) spoluřešitelem projektu, f. RAPTECH s.r.o., měřicí zařízení není určeno na export, je však možné sehnat zákazníky s exportními kapacitami
INVOS, spol. s r.o.	Prototypy aktivních obalových fólií – obsahující aktivní stříbro	Proběhla vzájemná komunikace, včetně jednání, ale další spolupráce nenavázána
NAFIGATE Corporation, a.s.	Příprava a využití nanovláknenných filtrů na bázi biopolymeru PHA	Proběhla společná jednání, projednáván konkrétní požadavek na financování na EGAP – neprošlo vzhledem k vysoké rizikovosti (nezávaznost objednávek a nedostatečná finanční síla realizátora)

V průběhu začátku roku 2017 byli osloveni řešitelé výzkumných projektů s dotazem, zda mají o zařazení do pilotního projektu zájem. Z tohoto důvodu také výzkumné instituce osobně navštívila metodička TA ČR a zástupce EGAP. Ve většině případů byly řešiteli či spoluřešiteli soukromé firmy, které mají samy zájem o komercializaci produktů.

Dalším krokem bylo nalezení partnerů na tuzemském trhu, kteří by mohli odkoupit know-how, či získat licenci od podpořených výzkumných institucí, pokud samotná řešitelská instituce nebyla zároveň výrobní firmou. Členové pracovní skupiny byli vyzváni (zejména zástupci HK ČR, SP ČR a AMSP), aby pomohli s vyhledáním partnerů.

V loňském roce poprvé seminář organizovaný ve spolupráci se Svazem průmyslu a dopravy ČR k prezentaci řešitelů před zájemci z řad českých firem proběhl na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně dne 9. října 2017. Seminář se uskutečnil v Exportním domě a účastnilo se ho přibližně 40 návštěvníků, což byla rekordní účast. Na semináři prezentovaly své výstupy tyto společnosti či instituce: ČVUT – měření životních funkcí, Raptch – laserové svařování a Synpo – speciální nátěry. Po semináři proběhl networking mezi přednášejícími a zúčastněnými firmami.

Vyhledání potenciálních zahraničních partnerů (odběratelů) se v rámci pracovní skupiny účastnili zejména zástupci CzechTrade a MZV. Hlavní pomocí zde nabídka zorganizování

individuálního setkání s obchodními rady ze zastupitelských úřadů ČR v zahraničí, které proběhlo v červnu 2017, rovněž pod záštitou Svazu průmyslu a obchodu ČR.

Důležitým prvkem v rámci celého projektu bylo zapojení EGAP v pozici pojišťovny úvěrového financování. Pro financující banky bývají totiž projekty VaV vysoce rizikové, neboť u nich ve vyšší míře hrozí nesplacení. Toto riziko umožňuje překlenout právě pojištění EGAP, které například v rámci pojištění předexportního financování umožňuje krýt až 80 % tohoto rizika. Paralelně s tímto mechanismem lze v rámci financování řešit také pojištění odkupu pohledávek či pojištění dodavatelsko - odběratelského úvěru (umožňuje krýt až 100 % rizika).

Jako klíčový se rovněž ukazuje pravidelný kontakt s řešitelskými týmy a průběžná komunikace ohledně postupu v přípravě komercionalizace. Z tohoto důvodu probíhala komunikace i s řešiteli projektů z minulých kol.

V rámci činností z roku 2017 vyplynuly tyto poznatky (dřívější zjištění z pilotního testování jsou uvedena ve Výroční zprávě za rok 2015, výsledky z druhého kola ve Výroční zprávě za rok 2016):

- výběr dle odvětví vedle k větší koncentraci zájmů o výstupy řešitelů,
- organizování semináře na MSV se velmi osvědčilo (strukturou účastníků i jejich počtem),
- některé projekty mohou být příliš rizikové i pro EGAP.

Navržená doporučení pro rok 2018 jsou uvedena v závěru výroční zprávy.

V roce 2017 rovněž proběhly snahy o „obrácení procesu“, čili vyhledávání výzkumných projektů na základě poptávky firem. Bohužel ani v loňském roce se nepodařilo nalézt vhodnou cestu.

V rámci roku 2017 rovněž pokračovaly do jisté míry i projekty započaté v dřívějších kolech. Zejména se jedná o úspěšný případ Lešikar (společnost vyrábějící snímače do tachografů). Firma postupně rozjela výrobu a již má nové zákazníky i mimo EU (Turecko). Byl již také splacen prvotní úvěr a společnost nyní bude stavět nové výrobní kapacity. Se společností Lešikar nadále probíhá intenzivní komunikace, a pracovní skupina se snaží firmě pomoci i v dalších fázích komercionalizace.

Mezi zásadní kritéria úspěchu při komercionalizaci patří dle zjištění:

- propojení a vytvoření „sítí“ všech partnerů v nastaveném systému podpory exportu, vytvoření sítí všech členů pracovní skupiny jak na nejvyšší manažerské úrovni, tak na úrovni pracovní,
- stanovení pravidelného rytmu jejich setkávání,
- trpělivá osobní komunikace s potenciálními partnery – nositeli výzkumných projektů.

V roce 2017 rovněž zahájil činnost – zatím neoficiálně - Tým Česko – platforma pro státní instituce, které se zabývají podporou výzkumu a exportu. První setkání hlavních

představitelů TA ČR, EGAP, CzechInvest, CzechTrade, ČMZRB a ČEB proběhlo 8. listopadu 2017. Další setkání budou pokračovat. Cílem Týmu Česko má být:

- koordinace výzev (zejména dotace) v oblasti podpory výzkumu, vývoje, inovací, podnikání, investic a exportu,
- sdílení kontaktů,
- pravidelné konference, na nichž budou jednotlivé instituce prezentovat možnosti podpory z jejich strany pro firmy,
- výměna informací o strategických projektech (co jednotlivé instituce chystají nového),
- koncepční diskuse o celkovém rámci podpory VaVal, důraz na tržní uplatnění,
- propojení informací o podpořených projektech na jednotlivé instituce (vč. možnosti sdílení žádostí),
- spolupráce na akci/soutěži Nejlepší spolupráce roku (mezi výzkumným a komerčním sektorem),
- PR aktivity v ČR i v zahraničí.

Projekt Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje byl v průběhu roku 2017 významně propagován – zejména na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně, v médiích zúčastněných institucí (zejména TA ČR a EGAP). Mediální podporu poskytuje projektu i samotné vedení TA ČR a EGAP, zejména v rozhovorech předsedy TA ČR a generálního ředitele EGAP v médiích. Byly rovněž zahájeny práce na sekcích webu EGAP a TA ČR, které by se aktivně věnovaly.

Případ společnosti Nafigate

Společnost Nafigate je zaměřená na projekty v oblasti vývoje nové energeticky úsporné generace nanovlákných membrán pro technologie čištění vody a vzduchu, textilní průmysl či kosmetiku. Její biotechnologie výroby biopolymeru Hydal z použitého fritovacího oleje, získala například cenu „TOP 10 produktů“ na nejprestižnějším čínském veletrhu China High Tech Fair 2016 v Šenzenu. Společnost se obrátila rovnou s poptávkou na zajištění předexportního financování (respektive pojištění) od EGAP. Konkrétně šlo o financování výrobní kapacity na Slovensku. Vzhledem k velikosti společnosti a malé závaznosti cílových objednávek nedostala ale společnost pro případ v EGAP dostatečný limit. Se společností jsme nadále v kontaktu a snažíme se nalézt další řešení.

Rok 2018

Výběr projektů pro rok 2018 proběhne na základě získaných zkušeností opět na základě odvětvového klíče. Výběr odvětví bude opět na pracovní skupině. Vybráno bude jako v minulých letech 5-8 projektů.

Vzhledem k úspěšnosti semináře organizovaného na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně bude i v roce 2018 organizace obdobná, akce by se měla uskutečnit 1. října 2018. V roce 2018 by měly být spuštěny webové sekce projektu Podpora exportu VaV na stránkách TA ČR a EGAP a budou zvaženy další propagační nástroje – zejména krátké videomedailonky řešitelů a propagace na sociálních sítích.

Pokračovat bude také aktivita Týmu Česko, zejména dořešení organizačního uspořádání a diskuse parametrů chystané konference.

Vzhledem ke zkušenosti s případem Nafigate bude v rámci EGAP diskutována možnost mimořádného režimu pro případy z projektu Podpora exportu VaV, aby nedocházelo k jejich častému zamítání – i vzhledem k potenciálu vysokých multiplikačních efektů, které tyto projekty pro českou ekonomiku mohou mít.

Nadále se budeme snažit „obrátit proces“ a hledat také výzkumné projekty na základě poptávky firem. V plánu je zúčastnit se např. konference některého ze zaměstnavatelských a podnikatelských svazů, jehož se účastní zástupci firem z oblasti strategií a výzkumu, a zkusit od nich získat zpětnou vazbu. Zároveň zkusíme využít kontakty v organizaci TAFTIE a inspirovat se tak v zahraničí.

Důležitá jsou pravidelná setkávání nejen na pracovní, ale i na nejvyšší úrovni, ideálně dvakrát ročně. Je možné, že tuto platformu nahradí právě širší Tým Česko, do jehož agendy se projekt Podpora exportu VaV může zařadit.